

Venijnige puzzels

Ruth Rendell is een Engelse schrijfster die steeds meer faam aan het opbouwen is. Ze zet de traditie van Agatha Christie en Dorothy Sayers voort, maar dan wel in een moderne vorm met veel aandacht voor de psychologie van haar personages. Ze beschrijft haar karakters met een vaak venijnige humor en toont weinig consideratie met uiterlijke en innerlijke menselijke onvolkomenheden zonder dat uit haar werk een algehele sfeer van zwartgalligheid ademt. Haar boeken vallen uiteen in een serie over inspecteur Wexford en op zichzelf staande werken. **The best man to die** (Ballantine, VD, 7,95) dat in het Nederlands **Geknipt voor lijk** heet (Prisma, 6,50) valt in de eerste categorie. Wexford is op zoek naar de moordenaar van een vrachtwagenchauffeur met een te duur kunstgebit en een in het algemeen veel hogere levensstandaard dan de C.A.O. voor het vervoerswezen toestaat. Het is een klassieke detectiveroman waarbij de lezer met een speurneus zelf vanuit zijn luie stoel tegen het eind de dader kan ontmaskeren.

One across and two down hoort in de eerste categorie thuis (Bantam, VD, 8,95). Een werkschuwe kruiswoordpuzzelmaniak stemt erin toe dat zijn vrouw, een goedhartige sloof, zijn schoonmoeder bij hen in laat trekken. Hij heeft een diepe afschuw van haar, maar ze zit er warmpjes bij en heeft een wankel gezondheid. De afschuw is wederkerig en het verzuren van elkaars leven wordt de belangrijkste tijdspasering. De man besluit dan dat de schoonmoeder moet worden vermoord, maar dat levert allerlei complicaties op en de toekomst wordt een nachtmerrie waarbij vergeleken het leven met de schoonmoeder een paradijs was. De beschrijvingen van de weloverwogen pesterijen en de steeds weer opblaaiende ruzies werken tegelijkertijd komisch en benauwend. **A demon in my view** (Bantam, VD, 8,95) dat in het Nederlands **Moorddadige oplossing** heet (Prisma, 6,50) mag er ook zijn. Een keurige hardwerkende psychopaat van middelbare leeftijd heeft een maatschappelijk acceptabel surrogaat gevonden voor de bevrediging van zijn moordzuchtige verlangens, totdat hij een nieuwe buurman krijgt die ongewild voorkomt dat hij op een veilige manier aan zijn gerief komt. Die buurman werkt in het sousterain aan een theoretische studie van de psychopatische persoonlijkheid, terwijl hem de aanwezigheid van een prachtexemplaar op de bovenverdieping ontgaat. Dat breekt hem op, maar de lezer houdt er een boeiende psychologische thriller aan over.

De boeken van Emma Lathen zijn traditionele detectives in een modern décor. Speurder is iedere keer de onderdirecteur van een bank, de op drie na grootste van de wereld. De bank en zijn onder-directeur zijn nogal kneuterig geschilderd en hebben daarom iets authentieks. Adembemende intriges kent Lathen niet, maar de lezer krijgt wel een waarheidsgetrouw en goed gedocumenteerd verhaal. In **The longer thread** (Pocketbook, VD, 9,80) wordt sabotage gepleegd op een fabriek van damesondergoed in Puerto Rico, waaraan de bank (de Sloan Garanty Trust) een lening heeft verstrekt. Onder-directeur Thatcher (geen duidelijke familie van de Engelse premier, maar wel ook bezorgd om zijn geldje) gaat erop af. Dat gebeurt ook in **Ashes to ashes** (Pocketbook, VD, 9,80) dat in New York speelt waar Rooms-Katholieken in opstand komen als de parochie een stuk grond aan een projectontwikkelaar wil verkopen, vooral omdat er een geliefde school op het stuk staat die zou moeten worden gesloopt. De moord op de voorzitter van de oudercommissie — een doodgraver — die wordt gepleegd met een houten hamer waarmee vlees mals wordt geslagen, culmineert in straatrellen en andere grootstedse toestanden. De bankier die zijn verstand niet door de emoties laat overvleugelen, weet tenslotte de oplossing aan te dragen.

De liefhebber van de klassieke detective zit bij Ngaio Marsh altijd wel goed en **Photo finish** (Fontana, VD, 9,80) dat in het Nederlands **Dood door foto** (Prisma, 8,75) heet, vormt geen uitzondering op deze regel. Superintendent (zeker promotie gemaakt) Roderick Alleyn is bij de première van een opera aanwezig om uit te zoeken wie een wereldberoemde sopraan lastig valt. De plaats van handeling is een buiten, gebouwd op een eiland in een afgelegen meer in het nog meer afgelegen Nieuw-Zeeland. Een lid van het van de buitenwereld afgesloten gezelschap wordt vermoord en je hoeft eigenlijk niet superintendent Alleyn te heten om te weten dat een van de aanwezigen de dader is. Maar om uit te vinden wie dat is, komt meer voor kijken.

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

1e. jaargang nr. 1, november 1981

Aanwijzingen voor de lezer

Een spannend begin van Thrillers & Detectives, tijdschrift voor misdaadlectuur met ingebouwd gemak voor lezers die nooit naar de boekwinkel gaan of zonder boekwinkel in de buurt.

Hollandse nieuwe, de vaste rubriek voor misdaadverzinsels uit eigen land. Veel Oosterse toestanden dit keer. In Rotterdam klieven de Samoerai-zwaarden. Rechter Tie is in het oude China bijna aan het eind van zijn Latijn.

Werk van buitenlanders geeft een overzicht van de vertaalde misdaad. Beroemde schrijvers als Maclean, Bagley en Trevenian hebben het overwicht. Er wordt veel en hard geslagen en de moeder van de Amerikaanse president treft het niet.

Made in USA & UK Een Engelstalige mixture van venijnige damesverhalen, rauwe avonturen en herderlijke speurtochten. De dochter van oud-president Truman vertelt dat het in het Witte Huis niet pluis is. In het Midden-Oosten lopen terroristen met een atoombom op zak.

Profiel van Len Deighton, die uit het sousterain naar de salon omhoog klom, maar een gewone man zonder kapsones bleef. Hij reist het liefst goedkoop om zijn geld in dure restaurants weg te kunnen smijten. Geniet van de boeken van de vernieuwer van de spionageroman.

Crime-de-la-Crime, trots bezit van de Arbeiderspers. Het is geen reeks voor Franse puristen, maar wel voor liefhebbers van kwaliteits-thrillers. Is het werk van Patricia Highsmith echt literatuur? Een gesprek met reeks-redacteur Martin Ros.

eindredactie: Theo Capel
vormgeving: Steye Raviez
zetwerk: zetterij Middleton
drukwerk: GCA drukwerk

Thrillers & Detectives

1,95

Verschijnt vijf maal per jaar.

Tijdschrift voor misdaadlectuur, 1e jaargang, nummer 1, november 1981.
Redactie en administratie p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam.

Aanwijzingen voor de lezer

Goed Geschoten

Elk jaar verschijnen er alleen al in Engeland en de USA enkele tientallen nieuwe thrillers en detectives. Een belangrijk deel daarvan is in ons land verkrijgbaar, in gebonden vorm maar vooral als pocketboek. Ook via vertalingen krijgen we die boeken in handen, terwijl tegelijkertijd de oorspronkelijk Nederlandse thriller en detective komt opzetten, zowel spik-splinternieuwe boeken als heruitgaven. Voor de lezer betekent dat enerzijds een luilekkerland. Men hoeft zijn hand maar uit te steken en heeft een spannend boek te pakken. Anderzijds leidt die grote keuze ook tot aarzeling. Wie zegt nu of P.D. James echt op Agatha Christie lijkt of dat Ruth Rendell een betere opvolgster is. En waar vind je bij voorbeeld welke schrijvers de kidnapping van de Amerikaanse president als onderwerp hebben gekozen? Het aantal schrijvers heeft zich geweldig uitgebreid en ook zijn er veel meer genres dan vroeger op de markt. Toen kon men alleen maar kiezen tussen een puzzeldetective of een spannende thriller die in verre, vreemde streken speelde. Die tijd is voorgoed voorbij. Duizenden en nog eens duizenden oude en nieuwe boeken roepen om een keus.

Om zich niet altijd te hoeven vastklampen aan het bekende grijpen veel lezers naar recensies, maar ook voor recensenten is er geen bijhouden meer aan. De boekenproductie ligt te hoog en de ruimte in dag- en weekbladen is te gering. Thrillers & Detectives wil aan dat probleem een eind maken door alle nieuwe Nederlandse, Engelse en Amerikaanse misdaadboeken die in Nederland op de markt worden gebracht, te bespreken. Dat gebeurt in vijf afleveringen die jaarlijks van

Thrillers & Detectives zullen verschijnen, in november, januari, maart, mei en september. Het bespreken van nieuw verschenen boeken krijgt dus veel aandacht, maar daarnaast komen ook schrijvers en uitgevers van misdaadlectuur aan bod. In dit nummer staat bij voorbeeld een profiel van Len Deighton. De inhoudsopgave op de achterkant geeft dit allemaal verder aan.

Uit ervaring is gebleken dat niet alleen lezers en recensenten moeite hebben een keuze te maken. Ook boekwinkels zijn vaak gedwongen zich in hun aankoop te beperken en daarom wil Thrillers & Detectives meer zijn dan een tijdschrift voor misdaadlectuur. Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden genoemd, zowel in het redactionele deel als in de advertenties, zijn heel simpel te bestellen. De voorlaatste pagina dient als bestelformulier. Na inzending worden de boeken per post bij u thuis bezorgd. Alles hierover staat op de bestelpagina.

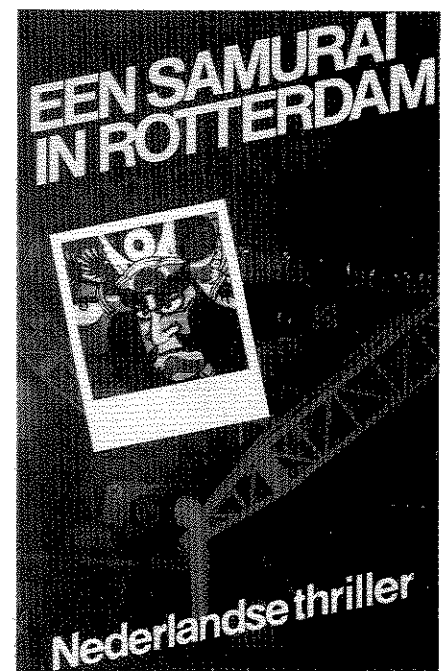
Er zijn twee mogelijkheden om Thrillers & Detectives in huis te krijgen. Lezers die boeken bestellen krijgen automatisch het volgende nummer toegezonden. Lezers die het gewoon voor hun pelzier willen lezen, kunnen zich abonneren. Om te voorkomen dat abonnees die een bestelling doen, zodoende nadeliger uit zouden zijn, krijgen zij korting op de verzendkosten. Meer daarover staat op de bestelpagina. Die pagina geeft overigens ook de ruimte om zich als abonnee op te geven of om te laten horen wat de lezer van Thrillers & Detectives vindt.

Volgende keer meer over de opzet en uitwerking van Thrillers & Detectives, maar nu is het tijd om een boek op te slaan.

Hollandse nieuwe

Banzai

Ook in zijn tweede avontuur over het duo Max en Maalbeek laat Jacques Post zien dat men in Rotterdam niet stilzit. Obligate schilderijen van zwoegende havenarbeiders zijn er alleen in **Een samurai in Rotterdam** (Veen, f 16,90) niet bij. In plaats daarvan ketsen de karakteslagen en klieven de kromme zwaarden driftig in een milieu van grote zakenlieden. Een combinatie van meer en minder gestoorde schurken staat hen naar het leven en daar helpt niet aan dat ze een politiecommissaris naast hun portemonnaie in hun kontzak hebben. Max, een Pietje Bell die op het verkeerde pad is geraakt en Maalbeek, een voormalig rechercheur die moeite doet op het rechte pad te blijven, krijgen heel wat te incasseren voordat het allemaal weer een beetje goed komt. Tussen het geweld door zijn er andere aardige scènes, zoals sex op de schommel en een jacht op een pseudo-kinderlokker.

In het derde nummer van **Plot** (Elsevier 17,90) staat ook een kort verhaal van Jacques Post, over kleine jongens in de Rotterdamse onderwereld. Het is een uitschieter in dit jaarboek van korte verhalen met een misdaadelement. Kenner van het genre Ab Visser probeert nu al jarenlang onvermoeibaar schrijvers en publiek warm te krijgen voor deze vorm van lectuur, maar of het echt zal lukken is de vraag. De bijdragen van de arrivés schitteren niet en de debutanten verrassen evenmin, met uitzondering dit keer van Jelle Bakker die een ingehouden griezelsstory verzoon. Wordt het stug volhouden tegen beter weten in?

Ab Visser is eveneens verantwoordelijk voor **3 Klassieken uit de Nederlandse misdaadliteratuur** (Sijthoff, 24,50). Zijn speurtocht in de archieven heeft drie romans opgeleverd die naar zijn zeggen meer raakvlakken met de literatuur hebben dan in het genre gebruikelijk is. Het gaat dus niet om boeken die model kunnen staan voor het Nederlandse misdaadboek, maar om werk van schrijvers die 'de detectiveroman min of meer als experiment gebruikten' om te citeren uit de inleiding die Visser aan de bundel vooraf laat gaan en waarin hij kort de geschiedenis van het Nederlandse misdaadboek schetst. Opgenomen zijn **Moord** van August Defresne uit 1931, **Romance in F-dur** van Ben van Eysselsteijn uit 1934 en **Uitnodiging tot moord** van Visser zelf uit 1953. De claim van Visser dat de stijl beter is dan van de gemiddelde traditionele detectiveroman en dat de personages er een psychologische dimensie bij hebben gekregen, blijkt bij lezing niet erg veel kracht te hebben. Hij gaat misschien nog het meest op voor **Moord**, een expressionistisch geschreven politieroman die vooral aandacht geeft aan het eigenaardige karakter van hoofdrolspeler inspecteur Deloor ten nadele van een geloofwaardige intrige. **Romance in F-dur** en **Uitnodiging tot moord** zijn

traditioneel geschreven puzzeldetectives. Van Eysselsteijn die zijn verhaal in een Haags flatgebouw situeert, wint het van Visser die de Veluwezoom als plaats van handeling koos en een miskend dichter als hoofdpersoon nam.

De Rechter Tie-boeken van Robert van Gulik spelen in de vroege middeleeuwen in China en zijn aardse boeken die zich gezellig laten lezen. De ondoorgroondelijke Oosterling blijft dezelfde driften te hebben als de Westerling, alleen de sociale en culturele context zit nogal anders in elkaar. In een heldere stijl die soms wat erg simpel aandoet, beschrijft van Gulik de avonturen van Tie en zijn drie helpers alsof hij erbij is geweest. Met **Moord in Canton** (Elsevier, 14,90) is de heruitgave van de serie nu bijna compleet. Rechter Tie neemt in dit boek afscheid en ook zijn gabbers geven er de brui aan. Dat slaat op Tao Gan, de sluwe speurder en Tsiao Tai, de sterke vechtersbaas, want Mai Joeng, numero drie, is er al eerder mee opgehouden. **Moord in Canton** is nog steeds een mooie puzzeldetective waar sex en geweld in een exotische locatie heel natuurlijk deel van uit maken.

Werk van buitenlanders

Jonge republieken in moeilijkheden

Ook Hammond Innes heeft langzamerhand een zeer grote serie avonturenromans op zijn naam staan. Die heeft hij inmiddels aangevuld met **Het Solomons Mysterie** (Elsevier, 15,90) dat in het Engels **Solomons seal** heet (Fontana, VD 11,25). De intrige is nogal ingewikkeld, wat het soms moeilijk maakt de draad van het verhaal vast te houden. De wederwaardigheden van een ontslagen makelaarsbediende, een ingewikkeld familieschandaal, een voor leken moeilijk te volgen filatelistische gebeurtenis en ook nog een revolutie zijn door Innes samengeklutst. De vertaler heeft op school vermoedelijk zitten suffen toen Melanesië werd behandeld, want hij noemt de plaats van handeling bij de Engelse naam in plaats van Salomons eilanden, een eilandengroep die deels behoort tot de jonge republiek Papua/Nieuw-Guinea.

Desmond Bagley heeft eveneens een nieuwe staat uitgezocht voor **Bahama crisis** (Elsevier, 22,50) dat ook in het Engels **Bahama crisis** heet (Fontana, VD, 11,25). De Bahama-eilanden die

ten oosten van de USA liggen, zijn nogal onbekend en vormen daardoor een exotische achtergrond. Hoofdpersoon is een 'witte', steenrijke Bahamaan die centraal staat in een reeks gebeurtenissen die de jonge toeristenindustrie bedreigen. In de goed lopende intrige krijgt het Amerikaanse zakenleven een veeg uit de pan. Dat er hier en daar ook onwaarschijnlijke aspecten aan het verhaal zitten, neemt de lezer op de koop toe.

Quality street

Voor de Crime-de-la-Crime reeks is een van de hevigste verlangens vervuld nu ook het werk van Eric Ambler erin opgenomen is dankzij de collegiale samenwerking van Bruna. Voor de lezer is dat goed nieuws. **Het vonnis over Deltsjev** (Arbeiderspers, 24,50) is een prachtige gedramatiseerde documentaire over een schijnproces tegen een eerlijke democraat in een Oostblokland, waar Ambler voor het effect ook nog een rechtse intrige doorheen heeft geweven. Voordat hij het boek schreef, had Ambler jarenlang de pen laten liggen om bij de film te gaan werken. Het vonnis over Deltsjev laat zien dat dat zijn schrijverschap heeft verrijkt met de kunde om een spannende opbouw te construeren. Het beeldende schrijven beheerste hij al.

De Engelse auteur Gavin Lyall staat bekend om de goede kwaliteit van zijn werk en daarom is de heruitgave van zijn vroegere boeken alleen maar toe te juichen. **Venus met pistool** (Sijthoff, 18,50) gaat over een handelaar in antieke vuurwapens die ook niet afkerig is van het smokkelen van kunstwerken. Bert Kemp is het soort held, waarover Lyall met gevoel voor humor weet te schrijven. Hij is door de wol geverfd, niet echt moedig, maar wel handig en zelfs onder de gevaarlijkste omstandigheden blijft hij een open oog houden voor mogelijkheden om zijn portemonnaie te spekken. Het

Foto Steve Ranz

Kwaliteitsschrijver Gavin Lyall

kapitaal van een rijke weduwe die kunst wil kopen biedt daarvoor ruimte, maar dan moet Kemp tijdens een tocht langs historische Europese steden wel de douane te slim af zijn evenals de tegenstanders die ook op het geld van het weeuwte belust zijn. De hoofdpersoon uit **1 Minuut na middernacht** (Sijthoff, 18,50) is uit harder hout gesneden dan Kemp. In dit boek dat in 1965 verscheen en vier jaar ouder is dan **Venus met pistool** moet Lewis Cane een multi-miljonair van Bretagne naar Liechtenstein begeleiden, waar ze op een bepaald tijdstip moeten zijn in verband met zakelijke belangen. Lewis Cane is een Engelsman die zijn sporen heeft verdiend in WO II bij het Franse verzet en tijdens de spannende en bloedige tocht door Frankrijk krijgt Cane volop de gelegenheid te bewijzen dat hij twintig jaar later nog steeds de held is die hij van zichzelf moet zijn. Tot genoegen van de lezer staan de dolende ridders van Lyall hun mannetje.

Harde klappen

Ed Schilders heeft een bundel met dertig verhalen van in totaal zesentwintig bekende Amerikaanse schrijvers bijeengebracht, waaronder werk zit van grootheden als Faulkner, Hemingway, Chandler en Mailer. **De hardste verhalen** heet de bundel (Loeb, 29,50). Geweld in uiteenlopende vormen, van gruwelijk tot subtiel, kenmerkt de verhalen, waarbij het gruwelijke overheerst. Volgens de samensteller gaat het niet zozeer om de hardheid van het geweld als om de hardheid van het leven in de verhalen. Maar het werk van de schrijvers dat hij verkoos beeldt die hardheid toch maar meestal

in echt geweld uit en niet op een andere manier, zoals dat in boeken die op de hardheid van het bestaan betrekking hebben, ook kan gebeuren. Sadisme, masochisme, kannibalisme, racisme en rauwe oorlogservaringen komen nadrukkelijk aan bod. De bundel is daarom vooral aan te bevelen aan hen die, althans in drukletters, tegen een stootje kunnen.

De Eiger killer en de **Pleekiller** van Trevenian (beide Arbeiderspers, 24,50) worden aangeprezen als asperine voor de intelligente lezer, geschreven in een intelligente stijl door een briljant auteur. Maar als de doorsnee-lezer even op de tenen gaat staan en alle pedante wijsneuzerigheden waarmee de verhalen zijn doorspekt, over het hoofd wil zien, dan is ook hij met twee ontegenzeggelijk spannende boeken bezig. Hoofdpersoon Jonathan Hemlock (ook al uiterst intelligent), kunstkenner, professor, bergbeklimmer en beroepsmoordenaar in overheidssdienst, had de James Bond van de jaren zeventig moeten worden. Omdat de echte Bond van geen wijken weet, is dat dus niet gelukt, maar ook voor Hemlock blijven er opdrachten over. In **De Eiger killer** moet hij de dood van een collega wreken en omdat zijn doelwit zo onverstandig is de noordwand van de Eiger op te vluchten, eindigt het verhaal daar, na een langdurige, knap beschreven bergbeklimming. In de **Pleekiller** worden alle remmen losgegooid die in de Eiger killer nog ingetoomd waren. Dampende plassen bloed, uitpuilende darmen, uit hun kassen bungelende ogen en afgerukte armen en benen spetteren en kletsen de lezer om de oren en dat allemaal in een strijd om chantage-

films te bemachtigen waarop Engelse politici hun seksuele eigenaardigheden staan en liggen uit te leven.

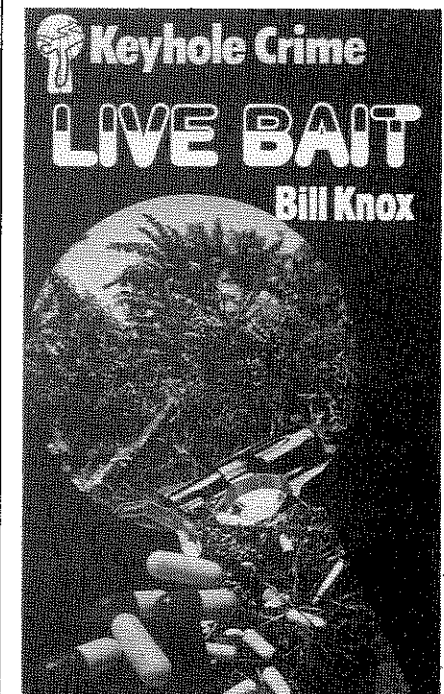

Aan zijn niet uitputtende produktie van thrillers heeft Alistair MacLean een boek toegevoegd dat zijn naam eer aandoet. **Toren gegijzeld** (Elsevier, 19,50) is een vlot geschreven verhaal waarin in details wordt uiteengezet hoe een geniale (en zeer onwaarschijnlijke) misdadiger van internationale allure een aantal schurken-deskundigen bijeenbrengt om de Parijse Eiffeltoren te bezetten. De actie vindt plaats op het moment dat de moeder van de Amerikaanse president de toren beklimt. Uiteraard is zij een prachtig onderhandelingsobject, maar een antimisdaadbrigade van de UNO weet 'mr. Smith', gelukkig maar, tot capituleren te brengen en daarmee eindigt een vlotte en prettig leesbare nieuwe MacLean.

Made in USA & UK

Loeren door het sleutelgat

Uit Engeland is de nieuwe pocket-serie Keyhole Crime afkomstig, uitgebracht door een uitgeverij die zich tot nu toe in damesromans specialiseerde. In de serie zit oud en nieuw werk dat tot nu toe alleen in een gebonden uitgave verkrijgbaar was in Engeland. Het gaat in het algemeen om echte whodunnits van bekende en onbekende auteurs. Op de omslagen staat een

groot zwart sleutelgat dat een door-kijkje biedt op allerlei stillevenen. Dat oogt nogal onaantrekkelijk bij deze eerste zes deeltjes. In **A dangerous funeral** van Mary McMullen (Keyhole Crime, VD, 7,50) overlijdt de oude, excentrieke miljonair Philip Converse. De familie stroomt toe voor de begrafenis en de daarna volgende verdeling van de buit. Hoewel alles in orde lijkt, ontstaan er toch vage vermoedens dat er iets mis is met het overlijden. Neef Jack en de geadopteerde nicht Kate ontdekken dat alle familieleden wel een moordmotief hebben, van een senator die in een omkopschandaal is verwickeld tot een achterneefje die altijd om geld verlegen zit. Het verhaal blijft nogal wazig omdat de motieven niet duidelijk in relatie tot de moord worden gebracht. De gevoelens van de hoofdpersonen die verliefd op elkaar raken, krijgen veel meer aandacht. Ze vinden elkaar en en passant ook nog de dader. **Live bait** van Bill Knox (Keyhole Crime, VD, 7,50) is een recht-toe-recht-aan politieverhaal. Een toevallig verkeersongeluk in Schotland leidt tot de langzame uiteenraffeling van een uitvoerig drugscomplot. Bill Knox levert een beeld van geduldig politiewerk, waarin het afwachten en het onderlinge geintjes maken een hoofdrol spelen. De politie onder aanvoering van superintendent Colin Thane toont zich oprecht verontwaardigd als blijkt dat de distillateurs van de beste malt-whisky ook nog amfetamine blijken te maken. Dat is pure heiligschennis. Aan het eind vliegen de kogels en lijken dan ook in het rond in deze aardige detective die de lezer niet veel puzzelwerk bezorgt en dat is ook wat waard.

A little less than kind van de bekende schrijfster Charlotte Armstrong die in 1969 overleed (Keyhole Crime, VD, 7,50) valt in de serie wat uit de toon. Het is eigenlijk geen misdaadverhaal, maar gaat over een puber die de dood van zijn vader niet heeft kunnen verwerken en de problemen die dit voor de rest van het gezin en zijn omgeving veroorzaakt. De jongen heeft het idee gekregen dat zijn vader is vermoord en probeert zijn stiefvader waarin hij de dader ziet, op alle mogelijke manieren aan de schandpaal te nagelen. Dat alles levert een aardige psychologische roman op, waarin psychiaters uitvoerig aan het woord komen.

Nieuwkomer Simon Brett heeft met **So much blood** (Keyhole Crime, VD, 7,50) een detective onder toneelspelers geschreven. Het is een voor-

beeld van de literaire detective waarin moorden worden gepleegd volgens regels uit een gedicht of toneelstuk. Plaats van handeling is het Edinburgh-festival, waarin een ongeliefd acteur echt wordt vermoord als hij in een stuk volgens het script moet overlijden. De speurder is een mede-acteur die tussendoor ook nog een korte hevige liefdesaffaire beleeft én tevens zijn echtgenote tussen de lakens krijgt. Alles met elkaar levert het een aardige variant op het genre op.

Net als in **So much blood** van Simon Brett komt in **Killing with kindness** van Anne Morice (Keyhole Crime, VD, 7,50) de hoofdpersoon uit de toneelwereld. Een actrice raakt in haar werkomgeving bij een moordzaak betrokken en de politie lijkt erg weinig moeite te doen de zaak op te lossen. Het merkwaardige van het verhaal is dat alle personages eerst als betrouwbaar en vriendelijk worden beschreven, terwijl ze later de meest vreselijke inborst blijken te hebben. Het leuke van een echte whodunnit is dat je, als je goed oplet, de identiteit van de schurk te weten kunt komen. In **Killing with kindness** is dat niet mogelijk omdat de actrice-detective te veel feiten en vermoedens achterhoudt.

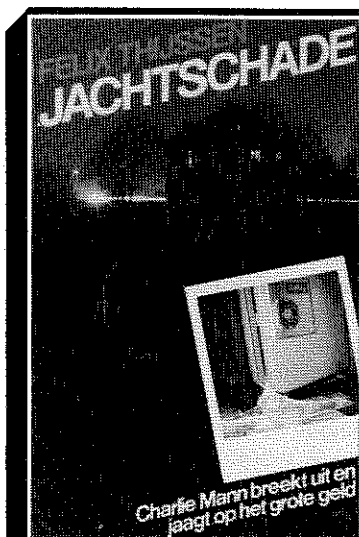

John Gardner HET SPOOR VAN DE WEERWOLF

Als het Derde Rijk op instorten staat komt Hitler uit zijn bunker en benoemt een 14-jarige jongen tot zijn opvolger. Dertig jaar later komt de Engelse geheime dienst op het spoor van deze 'Weerwolf'. Joseph Gotterson's bestaan verandert plotseling in een afschuwelijke nachtmerrie. Paperback f 19,90 Verkrijgbaar in de boekhandel.

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Luis Mendoza is de Spaanse vloeken en uitroepen rondstrooiende politie-inspecteur van Dell Shannon. Dat is niet de oude rocker, maar het pseudoniem van veel-schrijfster Elizabeth Linington. **Streets of Death** (Keyhole Crime, VD, 7,50) is kennelijk geschreven met het oog op de produktie van een groot aantal vervolgverhalen. De afdeling van de politie van Los Angeles, waarbij Mendoza werkt, heeft het druk met allerlei misdaden die zich na en door elkaar voordoen wat tot opperste verwarring voor de lezer leidt. Het aardigste onderdeel van het boek is de verdwijning van een volledig verlamde man. Zijn vrouw die uit Duitsland komt is als buitenlandse direct verdacht voor Mendoza. Dat laatste moet misschien worden verklaard uit het feit dat de schrijfster een actief lid is van de extreem-rechtse John Birch-society.

Felix Thijssen JACHTSCHADE

Na een geweldadige bankroof is Charly Mann tot vijftientwintig jaar gevangenisstraf veroordeeld. Bij zijn tweede ontsnapingspoging weet hij reeds uit te breken. Een nieuwe grote slag wordt met ijzige precisie geslagen. Jachtschade zindert weer van spanning en komt tot een daverende climax. Paperback f 16,90 Verkrijgbaar in de boekhandel

Eerder verschenen in deze serie Nederlandse Trillers:
Theo Capel: Klein verdriet
Hans Neber: Wie zwijgt stemt toe
Jacques Post: Leer om leer
Jacques Post: Een Samurai in Rotterdam
Felix Thijssen: Wildschut

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Niet Pluis in Witte Huis

De dochter van de vroegere president Truman van de USA heeft het Witte Huis, de omgeving waarin ze een paar jaar verkeerde, beschreven in een thriller waarin de dochter van een president de hoofdrol speelt. De minister van Buitenlandse Zaken, een oude vriend van de familie, wordt vermoord in een deel van het Witte Huis waar alleen het kleine groepje getrouwen van de president komt. Een jonge advocaat uit de staf van de president krijgt de opdracht de moord te onderzoeken met hulp van de CIA, FBI en Secret Service. De minister bleek een scharrelaar te zijn en corrupt en er zijn genoeg verdachten. Margaret Truman laat in het midden wie de president is en in welke tijd de affaire precies speelt, maar ze geeft er blijk van tijdens de regeerperiode van haar vader haar ogen goed de kost te hebben gegeven. **Murder in the White House** (Fawcett, VD, 9,80) is een redelijk spannend verhaal in een interessante locatie en blijft goed overeind in de stroom politieke thrillers rondom een president.

Voordat hij bekend werd met Kain en Abel, een groot dik boek in de gebruikelijke Amerikaanse stijl over het leven van een Pool en een Amerikaan, schreef Jeffrey Archer twee thrillers. **Shall we tell the president** (Fawcett, VD, 10,75) gaat over een aanslag die op de president van de USA wordt beraamd. Het is vertaald als **Het Kennedy-komplot** (Prisma, 26,—). Enerzijds is dat een thriller zoals er zoveel in het genre bestaan, anderzijds is het boek bijna een curiosum. Dat komt omdat de auteur, Edward Kennedy president heeft laten worden in 1981. We weten nu allemaal dat die voorspelling die Archer deed toen hij het boek in 1977 schreef, niet is uitgekomen. Ook de ambtstermijn van deze Kennedy dreigt kort te zijn door een complot van politici en de anti-wapenwetgeving-lobby. **Not a penny more, not a penny less** (Fawcett, VD, 10,75) dat Archer eerder schreef, is veel aardiger. In het Nederlands heet het **Tot op de laatste cent** (Prisma, 11,50). Het gaat over een bankier die fortuinen verdient aan illegale beursoperaties en over vier rijkkaards die zo worden opgelicht. Ieder van de vier maakt een plan om hun deel van het verspeelde geld terug te krijgen. Het worden fantasierijke

oplichterijen van een kunsthandelaar, arts, professor uit Oxford en een jonge lord. De kunsten, medicijnen, en de universiteit laten van zich weten, terwijl de jonge lord datgene doet waarvoor jonge lords goed zijn. Spanned en leuk, wat wil men nog meer?

Rauwe avonturen

Goud zoeken in een Chinees moeras, daarover gaat **Sad wind from the sea** van Harry Patterson (Arrow, VD, 9,80). Een verlopen zeeman ontmoet in Macao een meisje dat als enige bezit in de wereld een schatkaart heeft met een kruis erop. Dat kruis geeft aan waar het goud in een moeras bij de Chinese kust is gezonken tijdens het transport dat haar vader voor een hulp-organisatie had geregeld. Er volgt dan een onwaarschijnlijk en sentimenteel verhaal dat eindigt met het doorbreken van de goede inborst van de zeeman die het goud eerst voor zichzelf wilde houden, maar door de liefde van het meisje in het juiste spoor belandt. Patterson werd enkele jaren geleden bestsellerauteur onder zijn schuilnaam Jack Higgins, wat leidde tot de herdruk van zijn vroeger werk, zoals dit verhaal uit 1959 toen hij net met schrijven begon.

Vlak voor sluitingstijd wordt een bank overvallen en doordat de politie er lucht van krijgt, worden personeel en een aantal klanten gegijzeld. Dat thema wordt door de Engelse veel-schrijver John Wainwright in **Tension** (Magnum, VD, 11,25) in schrille contrasten uitgewerkt. De gegijzelden gedragen zich als helden, de politie

treedt efficiënt op (niet verbazingwekkend voor een schrijver die zelf bij de politie zat) en de boeven vormen een wel zeer min zootje. Het zijn een laffe vetzak, een enge nicht en een bloed-dorstige moordenaar onder leiding van een gewetenloze machtswellusteling. Ze trekken aan het kortste eindje.

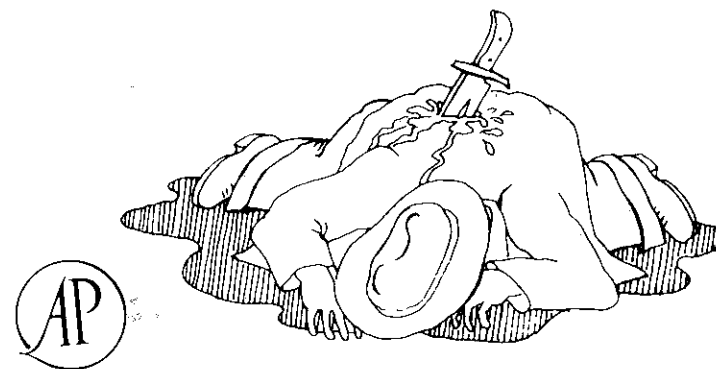
Geheim agent Quiller, de serieheld van Adam Hall, moet in **The Scorpion signal** (Playboy, VD, 11,50) al weer opdraven voor een nieuwe onmogelijk lijkende taak, terwijl hij psychisch nog niet helemaal hersteld is van zijn laatste zenuwslopende karwei. Hij moet een collega bevrijden die in de handen van de Russen is gevallen en die over vitale informatie beschikte. En een ieder weet dat de Rus voor geen marteling terugdeinst om dit soort zaken te weten te komen. Quiller's bovenmenselijke kwaliteiten, waarvan de meest in oog springende is dat hij zoveel geluk heeft, maken hem tot een praktisch onoverwinnelijke tegenstander. Een redelijk goede afloop is dan ook verzekerd.

Charlie Muffin, de held van spionageboekenschrijver Brian Freemantle beleeft zijn derde avontuur in **The inscrutable Charlie Muffin** (Arrow, VD, 9,80). Zoals 'ondoorgroendelijk' in de titel al suggereert, speelt het verhaal in het Verre Oosten tussen de Chinezen. Charlie komt in Hong Kong terecht als verzekeringsspeurder in verband met een ingewikkelde fraudezaak. Zijn verleden als geheim agent bezorgt hem echter de belangstelling van diverse inlichtingendiensten, vooral omdat aan de fraudezaak ook

zie verder pagina 8

Crime de la Crime

Van Trevanian tot Patricia Highsmith, van Dashiell Hammett tot Josephine Tey.

In iedere boekhandel te koop

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

Len Deighton

Een uitgekookte spion

De heruitgave van **Alleen als ik moet lachen** (Elsevier, 15,75), de Nederlandse vertaling van Len Deighton's **Only when I larf** vestigt nog weer eens de aandacht op de veelzijdige betekenis van Len Deighton voor de thriller. Alleen als ik moet lachen is een schelmenroman over een trio internationale oplichters die Deighton in '67 schreef, nadat hij veel roem had verworven met een serie spionage-romans. Die roem was hem niet naar zijn hoofd gestegen, maar had hem eerder zorgelijk gemaakt over de kans van slagen om steeds maar weer spionageboeken te blijven schrijven die het publiek zouden bevallen. Bij zijn vijfde boek *An expensive place to die* uit '66 vond hij zelf dat hij was vastgelopen en wendde hij zich af van de spionageroman. Als een vorm van therapie om de opgelopen stress kwijt te raken, wierp hij zich op *Only when I larf* en schreef met onverbloemd genoegen over de streken van Silas, Bob en Liz. Het trio, een pseudogentleman, een bijdehante duvelstoejager en een secretaresstype met sex-appeal, probeert met wisselend succes op de hebzucht van goedgelovige types in te spelen. Om aan te geven waarover het gaat, is het boek onder meer opgedragen aan de man die er in slaagde om op papier tegen veel geld de Eiffeltoren als schroot te verkopen.

Na *Only when I larf* leek het erop dat Deighton de spionageroman voorgoed had afgezworen en zelfs schrijven in het algemeen. Hij begon aan een carrière als filmproducent en liet zijn publiek hunkerend achter naar een herhaling van zijn oude werk, waarvan **The IPCRESS file** het begin vormde. De publicatie van dit boek in 1962 betekende een geslaagde revolutie tegen de gevestigde spionageroman. Die werd op dat moment belichaamd door de boeken van Ian Fleming over geheim agent James Bond, een in weelde badende super-killer die vooral door de verfilming van de avonturen zeer populair was. Deighton kwam met een heel ander type aan. Hij schiep een naamloze held die het meer van zijn verstand dan van zijn vuisten moest hebben en die tevreden moest zijn met een betrekkelijk bescheiden positie binnen de Geheime Dienst. Voor hem waren er geen luxe lunches, maar gewoon een broodje in

de lunchroom om de hoek, maar tegelijkertijd was er geen sprake van dat zijn held zo maar een nummer was in de grauwe bureaucratie. Deighton zette iemand op papier met een sprankelend stel hersens, een scherpe tong en een afstandelijkheid tegenover de bazen voor wie hij werkte. Daarbij zorgde Deighton ook nog voor een ingewikkeld verhaal over hersenspoeling waarin de hoofdpersoon de halve wereld afreist. De moeite die hij deed om de lezer verbluft te doen staan blijkt al uit de titel. **IPCRESS** staat voor *Induction of Psychoneurosis by Conditioned Reflex with Stress*, ofwel Hoe maak ik mensen gek. Het boek maakte verder een zeer gedocumenteerde indruk, wat een handelsmerk van Deighton zou blijken. En passant noemde hij in *The IPCRESS file* de neutronenbom en dat in 1962 toen we nauwelijks nog aan de A-bom waren gewend. Bij de critici viel het boek meteen in de smaak en het publiek liet niet lang op zich wachten, vooral niet nadat Ian Fleming had verklaard het een van de beste boeken van het jaar te vinden.

Het contrast tussen hun hoofdpersonen bleek ook te gelden voor Ian Fleming en Len Deighton zelf toen Fleming een ontmoeting in zijn club voorstelde. Deighton had moeite om de portier van de sjieke gelegenheid voorbij te komen. Een van de journalisten die de ontmoeting meemaakte beschreef het costume van Deighton als 'een pak uit 1957, afgeprijsd in de ontruiming van 1962' en over de oude Hillman waarin Deighton reed, raakte men helemaal niet uitgesproken. Het geld begon ondertussen bij Deighton binnen te rollen, maar uiterlijk veranderde er ogenschijnlijk niets. Hij bleef in goedkope pakken rondlopen en in een kleine flat in een verlopen stukje van Zuid-Londen wonen, maar op hetzelfde moment kocht hij ook een appartement in Portugal, in de Algarve en zegde zijn baan op. Hij wijdde zich helemaal aan schrijven en aan het maken van reisjes wat altijd zijn hobby was geweest, die hij zich nauwelijks had kunnen veroorloven. Als kind was Deighton opgegroeid in een gezin, waarvan de moeder huishoudster was en de vader particulier chauffeur bij een rijke familie. Ze woonden bij die

Len Deighton met zijn Nederlandse vrouw Ysabelle.

familie in huis, net zoals op de televisie in *De familie Bellamy*. Als de Tweede Wereldoorlog niet was uitgebroken was voor Len Deighton die in 1929 is geboren, vermoedelijk ook zo'n toekomst weggelegd. Door de oorlog werd zijn schoolloopbaan onderbroken en als compensatie kon hij na de oorlog na het vervullen van zijn dienstplicht een voortgezette opleiding volgen. Hij diende bij de Luchtmacht waar hij een fotografische opleiding kreeg en bleek talent te hebben voor tekenen, wat hem een plaats op een kunstnijverheidsschool opleverde en later op de Academie voor Beeldende Kunsten. Door de dienst en de kunstopleiding kwam hij in contact met hele andere segmenten van de Engelse maatschappij en werd zijn blik enorm verbreed. Een van zijn medeleerlingen was bij voorbeeld Joe Tilson, die later een beroemd abstract kunstenaar zou worden. Deighton studeerde van een beurs, waarmee hij nauwelijks een kant uit kon. Reizen en lekker eten, een voorkeur die hij door de maaltijden van zijn moeder had ontwikkeld, kon hij daar niet van doen, maar met allerlei baantjes kwam hij een heel eind. Zo werkte hij een tijdje als buffetbediende bij de Spoorwegen om een gereduceerde reis naar Parijs te kunnen maken, waar hij met hulp van de uitgespaarde reiskosten *canard à l'orange* in een duur restaurant wilde eten. Tot zijn ontzetting bleek het een gerecht te zijn dat uitsluitend voor twee personen werd geserveerd, maar na omkeren van al zijn zakken bleek hij net voldoende geld te hebben om de dubbele portie tegen heug en meug naar binnen te kunnen werken.

In de jaren vijftig leidde Deighton een vrijgezellenbestaan. Hij woonde een

tijdje in Japan en in New York en werkte na afloop van zijn studie als illustrator en grafisch ontwerper. Koken en lekker eten bleven zijn hobbies en verder was hij erg bezig met militaire zaken. Hij las veel over oologvoeren en hield zich bezig met wargames, een soort stratego op basis van historische veldslagen. Bij het schrijven van zijn boeken kwam die voorkeur voor feiten en zijn kennis van zaken hem goed te pas, evenals zijn goed ontwikkelde gevoel voor lekker ogende zaken. Ook zijn kookkunst kwam hem ten goede. Vanwege zijn populariteit als spionageboekenschrijver werd hij gevraagd wekelijks in het zondagsblad *The Observer* kookles te geven met behulp van een zelf getekende strip. Deighton bleek een voorstander van een rijk maal met veel drank. Voor de drank moesten er van hem altijd een grote voorraad ijsblokjes in huis zijn en daarmee bedoelde hij niet van die zielige klontjes die niet groter zijn dan bouillonblokjes. De beste plek voor de gastheer en gastvrouw was volgens hem de keuken zodat ze de gasten niet lastig zouden vallen met het steeds weer leegmaken van de asbakken en hun angst voor schroeiplekjes in het tapijt.

Zijn eerste boek schreef Deighton uit een soort afleiding voor de vervelende baan die hij toen overdag had. Maar na het succes ervan ging hij full-time schrijven. Hij documenteerde zich uitstekend en had vooral oog voor leuke, interessante details. Voor **The billion dollar brain** ging hij onder andere naar Riga in Letland, waar hij besmuikt met een schetsboek rondliep om het uniform met alle distinctieven van een Russische officier in aan te tekenen. Ook dit boek werd een zeer

bekende wijze een zeer ingewikkelde intrige omheen weeft. Alle schrijverskwaliteiten van Deighton komen in het boek tot uiting, zijn flitsende dialoog, de kunst om de omgeving overtuigend neer te zetten en zijn kennis van zaken.

Als het aan zijn lezers had gelegen had Deighton rustig met spionageboeken door kunnen gaan, maar hij bleek behoefte aan afwisseling te hebben en net als na de eerste serie boeken, koos hij voor iets anders. Hij keerde terug tot zijn oude liefde, de militaire geschiedenis en zette een project op waarin hij een reeks boeken over belangrijke veldslagen uit WO II wou schrijven. Ondertussen was hij in Ierland gaan wonen waar een speciaal laag tarief geldt voor de inkomstenbelasting als je een buitenlandse auteur bent. Hij woont daar met zijn tweede vrouw, een Nederlandse en hun twee zoontjes. De eerste mevrouw Deighton, waarmee hij trouwde voordat hij doorbrak als auteur, was net als hij grafisch ontwerper die schilderend in de Algarve uit het beeld verdween. Als een self-made professor schreef Deighton twee militaire geschiedenisboeken. Een ervan ging over de luchtslag om Engeland in de zomer van '40 die gelukkig door de Duitsers werd verloren. Het andere boek schilderde de invasie in Frankrijk door de Duitsers. Tijdens het schrijven van die boeken bleek al snel dat feiten op zich voor Deighton niet voldoende materiaal boden om zich te kunnen uitleven en dat leidde tot boeken die een heel nieuw soort thriller infuide. Het waren verhalen waarin het onderscheid tussen het echte feit en de bedrieglijk ware gebeurtenis steeds moeilijker viel te maken. In **SS-GB** een

groot succes en is vooral leuk om te lezen vanwege de verschillen tussen de Engelse en Amerikaanse way of life zoals Deighton die zag. In latere boeken zou hij dat contrast ook nog verschillende malen met succes gebruiken. *The billion dollar brain* uit '66 dat over een rechtse Amerikaanse organisatie gaat die met hulp van een computer een ondergrondse operatie in het Baltische deel van de Sovjet-Unie wil opzetten, vormt samen met **Horse under water** en **Funeral in Berlin** een prachtige reeks boeken die zich nog steeds zeer goed laten lezen.

Het zag er dus een tijd naar uit dat Deighton een slachtoffer van zijn eigen succes was geworden en het niet meer aandurfde met spionageboeken verder te gaan. Maar na het filmen begon hij toch weer met schrijven en maakte na twee boeken in een ander genre (*Bomber*, over een bombardement in

WO II op een Duits stadje en *Close-up*, over zijn ervaringen in de filmwereld) opnieuw een begin met een serie spionageboeken. Het werden er drie, waarvan de laatste *Twinkle, twinkle little spy* uit '76 weer een hoogtepunt vormde. Het is een verhaal over spionagesatellieten en een overgelopen Rus, waar Deighton op zijn verhaal over hoe het in Engeland geweest zou kunnen zijn in geval van een Duitse bezetting, waren de feiten bijna allemaal vals, maar voor **XPD** dat nu in de Engelse pocketeditie te koop is, was dat al weer veel moeilijker vast te stellen. In **XPD** krijgen gebeurtenissen uit de Tweede Wereldoorlog weer actualiteitswaarde door het opduiken van een geheim dossier. De titel is een afkorting voor het jargon van de Geheime Dienst dat 'met de meest toepasselijke middelen uit de weg ruimen' betekent. **SS-GB** en **XPD** zijn geen spionageromans meer, maar thrillers in de klassieke betekenis van spannende avonturenroman. Voorlopig is Len Deighton van plan op deze koers te blijven zitten. In het komend voorjaar zal Mickey Mouse uitkomen, eveneens een bedacht boek met een sterk feitelijke inslag dat over de Amerikaanse luchtmacht in Engeland in WO II gaat. Het duurt nog even voordat de lezer ervan kan genieten, maar die kan al vast uitvoerig aan het voorgerecht van acht spionageromans beginnen, dat afwisselend met een schelmenroman of gewoon zijn tanden zetten in fictie gelardeerd met fantasie.

De meeste thrillers van Len Deighton zijn zowel in een Nederlandse als in Engelse en Amerikaanse uitgave verkrijgbaar. Hieronder volgt een lijstje van leverbare titels.

'62	The IPCRESS file. Panther, VD, 9,80. Ballantine, VD, 7,75. <i>Dossier Ipcress</i> , Elsevier, 15,75.
63	Horse under water. Panther, VD, 11,50. Berkley, VD, 8,95. <i>Operatie Andreas</i> , Elsevier, 15,75.
64	Funeral in Berlin. Panther, VD, 11,50. Berkley, VD, 8,95. <i>Begraven in Berlijn</i> , Elsevier, 15,75.
66	The billion dollar brain. Panther, VD, 11,50. Berkley, VD, 8,95. <i>Het miljardenbrein</i> , Elsevier, 15,75.
67	An expensive place to die. Panther, VD, 9,80. Berkley, VD, 8,95. <i>Een dure stad om dood te gaan</i> , Elsevier, 15,75.
67	Only when I larf. Sphere, 9,80, VD, <i>Alleen als ik moet lachen</i> , Elsevier, 15,75.
71	Declarations of war (short stories). Panther, VD, 9,80.
74	Spy story. Panther, VD, 11,50. Berkley, VD, 8,95. <i>Spion in duplo</i> , Elsevier, 15,75.
75	Yesterday's spy. Panther, VD, 11,50.
76	Twinkle, twinkle little spy. Panther, VD, 7,50. <i>Spion aan de hemel</i> , Elsevier, 15,75.
78	SS-GB. Panther, VD, 9,80. Ballantine, VD, 11,50. <i>SS-GB</i> , Elsevier, 19,50.
81	XPD. Panther, VD, 11,50. Ballantine, VD, 11,50.

politieke aspecten zitten. Charlie Muffin moet voortdurend oppassen dat hij niet een van de lijken wordt, die in de hele affaire vallen. Die zorg om zijn eigen huid maakt Charlie Muffin tot een van de aardigste spionagefiguren, omdat dat hem niet verhindert te blijven redeneren en nadenken. Ook dit avontuur laat deze kanten van zijn optreden ten volle zien.

Er zijn talloze politieke of spionageachtige thrillers over atoombommen die als chantagemiddel worden gebruikt. Die boeken zijn meestal slechts te onderscheiden naar de schurken die de atoombommen te pakken weten te krijgen. **The Scorpion sanction** van Gordon Papé & Tony Aspler (Magnum, VD, 11,25) kent de Arabische variant, waarbij het opblazen van de vredesonderhandelingen tussen Israël en Egypte het doel is. Uiteraard komt alles twee minuten voor afloop van het ultimatum weer goed, maar dat is allemaal niet boeiend genoeg om 350 pagina's leesbaar te houden. Ook de toevoeging van een parallel-verhaal over een Amerikaanse hoteleigenaar en zijn maîtresse helpt niet echt.

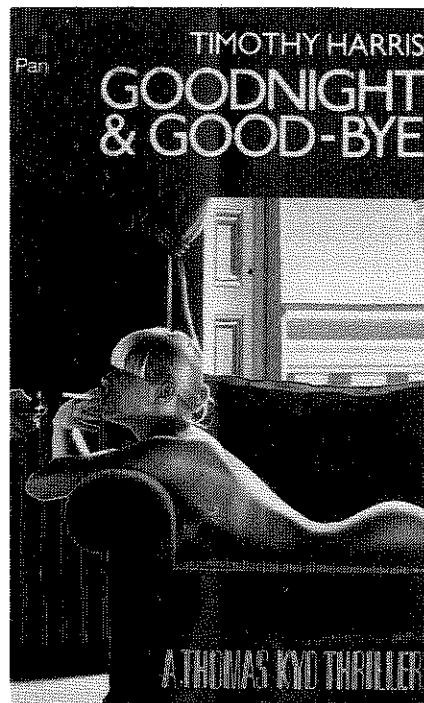
Jaar in, jaar uit weet Dick Francis opnieuw een thriller te verzinnen, die in de paardenwereld speelt zonder dat hij als schrijver in herhalingen valt. Bij **Twice shy** (Michael Joseph, NL, 43,90) dat alleen nog maar voor de echte fan in hardcover is te krijgen, is dat opnieuw gelukt. Dit keer geen hoofdpersoon met een klein gebrek, maar twee broers die tegen een moordzuchtige gokker aanlopen. Hoewel het verhaal uit twee delen bestaat met dertien jaar verschil ertussen, leest *Twice shy* toch bijna als een chronologisch geschreven boek. Dat komt omdat mini-computers een grote rol spelen die je erg met het heden associeert. De broers zijn uiteraard nette types en ze winnen weer op het nippertje van het kwaad.

Ken Follett heeft naam gemaakt met *The eye of the needle*, een spionageverhaal waarvan de film op dit moment in ons land draait. Na zijn tweede verhaal, *Triple*, heeft hij nu **Key to Rebecca** (Corgi, VD, 13,30) geproduceerd. *Code Rebecca* is de Nederlandse titel (Van Holkema & Warendorf, 27,50). Follett is in het genre van de spionageroman een van de betere auteurs. Zijn sterke kant is niet de intrige, maar de sfeer waarin spionnen zich bevinden. *Key to Rebecca* speelt in WO II in Egypte rond het offensief van Rommel tegen zijn Engelse tegenstanders. Een Duitse

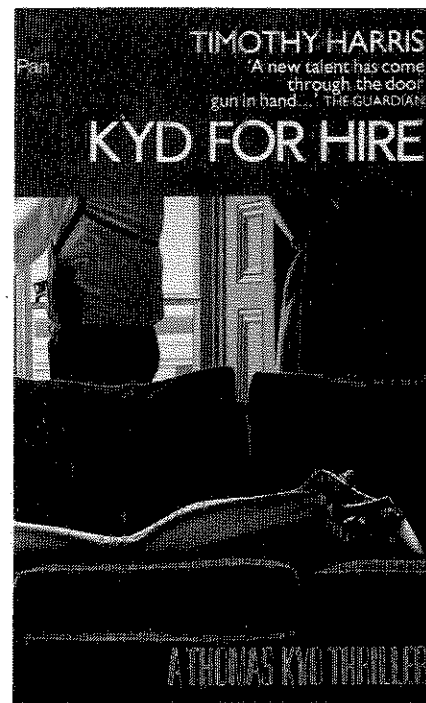
'slaper' komt langzamerhand in de problemen als duidelijk wordt dat geheimen naar de Duitsers uitlekken. Vooral de tekening van de Duitse agent in zijn Egyptische omgeving geeft een heel fraai beeld dat de liefhebbers zal plezieren.

Nieuwe lichting private eyes

De Spenser-serie van Robert B. Parker is onlangs uitgebreid met **Looking for Rachel Wallace** (Dell, VD, 9,80). Spenser is een voornaamloze private eye met een zeer beperkte cliënteel en een mooie vriendin waar hij oprecht van houdt en andere vrouwen voor versmacht. Minstens één keer in een avontuur raakt Spenser zo gegrepen door het onrecht dat hij tegenkomt, dat hij er fors op slaat of schiet. Op die manier lijken de verhalen nogal voorspelbaar, maar daaruit blijkt nog niet dat ze heel aardig in hun soort zijn. In *Looking for Rachel Wallace* moet Spenser op een radicale, lesbische feministe passen die een boek heeft geschreven. Dat is voor het mannetjesdier Spenser even wennen, maar als de schrijfster wordt ontvoerd begint Spenser aan een speurtocht om haar te vinden, die wordt gecompliceerd door een grote sneeuwstorm in Boston en omgeving waar de Spenserverhalen zijn gesitueerd. Een rechts-extremistische groep die naast van alles en nog wat ook de ziekte heeft aan homoseksuelen heeft er alles mee te maken. Spenser's tocht op zoek naar de schrijfster is ook in het Nederlands verkrijgbaar als **Spenser en de feministe** (Prisma, 7,25).

Timothy Harris heeft het vak zorgvuldig afgekeken van schrijvers als Raymond Chandler en Ross Macdonald. Het is overdreven om te zeggen dat hij zijn voorbeelden naar de kroon steekt, maar ook kieskeurige liefhebbers kunnen veel plezier aan hem beleven. Harris' held Thomas Kyd, beantwoordt aan het klassieke beeld van de *private eye* uit de *harde school*. Principieel, vasthoudend, keihard, goed van de tongriem gesneden, lichtelijk drankzuchtig en bereid om voor \$100 per dag plus onkosten zijn leven te riskeren. In **Kyd for hire** (Pan, VD, 9,80) moet hij in opdracht van een schatrijke meubelfabrikant wiens echtgenote zich twee dagen tevoren van kant heeft gemaakt, de weggelopen dochter opsporen. Een prille verhouding met een beeldschone administratrice van een toneelschool maakt dat moord, chantage en geweld niet volledig afbreuk doen aan zijn levensvreugde. In **Goodnight en good-bye** (Pan, VD, 9,80), het tweede avontuur van Kyd dat twee jaar later werd geschreven in 1979 en duidelijk beter is dan *Kyd for hire*, is hij getuige van een bizarre gebeurtenis. Een jonge vrouw van een geheimzinnige schoonheid en een geheel ontklede stuntman van middelbare leeftijd spelen daarin een hoofdrol. Kyd grijpt in als de vrouw er niet zonder kleerscheuren van af dreigt te komen. Hij raakt zodoende verzeild in een broeierig wereldje van alcohol, drugs en sex, afgunst en ambitie rondom een onsympathieke maar beroemde filmschrijver uit Hollywood. Los Angeles en omgeving blijft ook na de dood van Chandler de biotoop van de *private eye*.

Crime-de-la-Crime

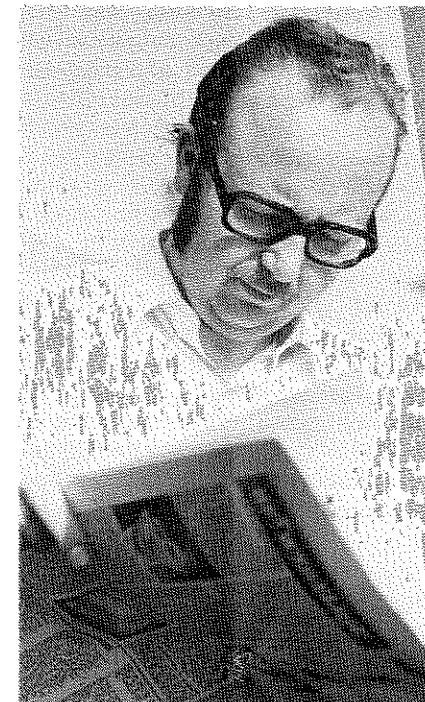
Het topje van de ijsberg

Behalve aan misdaadboeken zelf, wil Thrillers & Detectives ook aandacht besteden aan die mensen, zoals schrijvers, uitgevers en redacteurs die ervoor zorgen dat zelfs de meest geharde lezer nooit het laatste boek van zijn stapel zal bereiken. Een gesprek met **Martin Ros**, hoofdredacteur van uitgeverij de Arbeiderspers, die mede de verantwoording heeft voor de reeks **Crime-de-la-Crime**, ligt dan voor de hand. Al weer bijna tien jaar probeert de Arbeiderspers in deze reeks de top van de misdaadlectuur uit te brengen, zoals de naam met een woordspeling aangeeft. Men heeft met opzet nagelaten *Crime-du-Crime* te zeggen, hoewel lezers die Frans kennen, niet nalaten de uitgeverij steeds weer op de toch zo opzettelijke schrijfwijze te wijzen.

'Onze reeks bestaat volgend jaar tien jaar en iedereen zal merken dat het 1982 een *Crime-de-la-Crime*-jaar wordt. In dat jaar zullen we ook, als het even lukt, de honderdste titel uitbrengen, iets waar we behoorlijk trots op zijn. We hebben dan onder meer de volledige **Patricia Highsmith**, met uitzondering van de *Ripley-romans* die bij Bert Bakker verschijnen. Dat vinden we een mooie verdeling omdat ik niet zo houd van die Ripley-boeken, maar Highsmith is natuurlijk een fantastische schrijfster. Onze jubileumuitgave zal dan ook aan haar zijn gewijd. Haar werk geeft zo prachtig aanleiding tot een discussie over het verschil tussen lectuur en literatuur, zoals je die bij misdaadboeken altijd weer krijgt. Voor mij beweegt Highsmith zich souverain in het grensgebied en treedt ze regelmatig de literatuur binnen.'

'*Crime-de-la-Crime* is niet zo maar uit de lucht komen vallen. We hadden bij de Arbeiderspers een oude traditie om *crime* uit te brengen. We hadden bij voorbeeld als eerste in Nederland een boek van Per Wahlöf — De opdracht — en we waren ook al eens ver voor alle anderen uit bezig met een boek van Highsmith: *Deep water*, zojuist verfilmd. Ik begon bij de Arbeiderspers toen daar al *Graham Greene* en *Dorothy Sayers* werden uitgegeven! Als je zoveel moet lezen als ik, dan is het vaak een verademing om een misdaadboek met het accent op een

mooie intrige te kunnen pakken. Ik moet me nu bij voorbeeld door een hele stapel Franse romans heenwerken die traditioneel in verband met de literaire prijzen en masse in het najaar verschijnen. Na een hele rij als 'Ecriture automatique' geschreven boeken, wil je dan wel eens iets anders. Ik weet dus wel het een en ander van *crime*, maar een echte kenner ben ik niet. Ik kan bij voorbeeld wat dat betreft in de binnenzak van iemand als *Ab Visser*. Toen de Arbeiderspers-oude-stijl instortte, waarna de uitgeverij verzelfstandigde, kwam **Rinus Ferdinandusse** van Vrij Nederland met het grote idee. Ik kende Rinus en we voelden allebei meteen voor een reeks misdaadboeken, waarin het werk van de grote auteurs, ook de oudere klassieken zoals **Wilkie Collins**, zou verschijnen. Boeken die ergens anders niet verkrijgbaar waren, omdat ze nooit waren vertaald of die volgens ons slecht vertaald waren of uitverkocht. We hebben toen allebei een lijst gemaakt van schrijvers die we zouden moeten hebben, maar je wordt natuurlijk in je streven beknot, omdat er auteurs zijn die al lang bij andere uitgevers zitten, die hun parapadeaar-

'Martin Ros, die zich graag 'n eenvoudige uitgeversknecht bij de Arbeiderspers noemt, in de brandende zon op zoek in Vrij Nederland naar de voor *Crime-de-la-Crime* onmisbare deskundigheid van Rinus Ferdinandusse.'

den uiteraard maar niet zo loslaten voor een nieuwe serie elders. De laatste tijd gaat dat beter. We hebben bij voorbeeld een overeenkomst met Prisma over **Josephine Tey** en **Margaret Millar** gemaakt en zoals gezegd met Bakker over *Highsmith*. Het is nu ook gelukt met Bruna over enige titels van **Eric Ambler**, maar vroeger werkte Bruna tegen. Ik had een gesprek met *Erik Lankester* die daar toen redacteur was, over titels waarin wij interesse hadden en hij zat enthousiast te knikken, maar hij moest wel telkens naar de w.c. Achteraf bleek toen dat hij onmiddellijk de agenten van die acteurs was gaan bellen en zelf met een reeks begon die *Crime Classics* heette. Dat is trouwens niks geworden en nu zie ik dat diezelfde *Lankester* — overigens wel degelijk een respectabele kenner — ons weer bij uitgeverij Loeb aan het naäpen is en bij voorbeeld met **James M. Cain** komt, die wij ook hebben. Hij holt zo wel achter de feiten aan en indertijd hebben we ons er ook niet door laten storen, zoals iedereen heeft kunnen constateren.'

'Rinus Ferdinandusse is de zeer gewaardeerde adviseur van de reeks. **Theo Sontrop**, directeur van de uitgeverij en zelf ook een liefhebber van *crime*, en ik bepalen wat we erin opnemen en we luisteren ook wel eens eigenwijs niet naar de raad van Rinus. Als het aan hem lag dan zouden we de zwakkere boeken van grote auteurs niet opnemen, zoals b.v. *Slang* van **James McClure**. Maar toen we zo ongeveer op de helft van het huidige aantal titels stonden, kregen we het probleem hoe het nu verder moest. De top van het oudere werk in het genre heb je dan wel in huis, voor zover je het krijgen kan en we hebben er toen voor gekozen om sommige auteurs ook in hun geheel te brengen. *Dick Francis* is daar een voorbeeld van en hoewel hij inderdaad zwakkere boeken heeft, weet hij toch heel knap iedere keer iets nieuws rond gehandicapte helden en paarden te verzinnen. **Twice Shy**, zijn allernieuwste roman brengen we in het jubileumjaar. Theo Sontrop brengt ook geregeld iets nieuws aan. Hij heeft een voorkeur voor de klassieke, intellectuele, een beetje ironische puzzeldetective zoals die in Engeland geschreven zijn door mensen met een literaire of wetenschappelijke achtergrond. Met die voorkeur vult hij Ferdinandusse en mij aardig aan, want het blijft uiteindelijk een ontzettend wijd veld.'

'Vanaf het begin hebben we altijd ons best gedaan om kwaliteit te bieden. Aan de vertalingen wordt altijd zorg

besteed. Kijk bij voorbeeld eens wat Guido Golúke van *Cogan's handel* van **George V. Higgins** heeft weten te maken. Die heeft van de dialogen, waaruit het boek bijna geheel bestaat, een heel echt aandoend soort gangster-Nederlands gemaakt dat je tóch niet hoort spreken, want dat soort Amerikaanse conversatie kennen we hier niet en het zou onzin zijn geweest om er Bargoens van te maken. Dan hebben we verder altijd een informatief nawoord. Rinus Ferdinandusse is daarbij onmisbaar met zijn grote kennis van het genre. En over de vormgeving zijn we best tevreden. Na de start met *HBM-Studio* werken we nu al geruime tijd heel constructief samen met *Peter Franke*. Door de kwaliteit zijn we erin geslaagd onze boeken te verkopen, ondanks het schijnbaar onoverkomelijke euvel dat we ze tegen de normale prijs van een paperback aanboden toen het publiek nog aan een pocketprijs was gewend. We hebben nu een eigen publiek gekregen dat zijn voorkeur-auteurs in vertalingen leest en niet meer ongeacht alles koopt wat er in vertaling op de markt komt. Je houdt natuurlijk altijd ook mensen die een boek persé enkel in het Engels willen lezen, van

Ook **Thrillers & Detectives** vindt het jammer dat **Dashiell Hammett** zo weinig in de belangstelling van de Nederlandse thriller-lezer staat. Vooral in de USA is die belangstelling nog steeds springlevend. Zo verscheen er onlangs nog een nieuwe biografie van *Hammett* (1894-1961). Hij wordt als een van de voornaamste grondleggers van de harde detectivestory gezien. *Hammett* heeft zelf bij een particuliere veiligheidsdienst gewerkt en leefde er net zo rauw op los als de helden in zijn boeken. In samenwerking met de *Arbeiderspers* biedt **Thrillers & Detectives** de lezer de gelegenheid om tegen een speciale lage prijs met het werk van *Hammett* kennis te maken. De bon die hieronder staat maakt dat verder duidelijk.

WAARDEBON

geldig van 15-11-'81 tot 15-1-'82

DASHIELL HAMMETT

Bloedrode oogst
normale prijs f 19,25
voordeelprijs f 15,40 014-010

De Maltezer valk
normale prijs f 16,50
voordeelprijs f 13,20 014-011

De versplinterde sleutel
normale prijs f 18,00
voordeelprijs f 14,40 014-012

Voor de lezers van **Thrillers & Detectives** betekent dit dus een tijdelijk prijsvoordeel van 20%. Maak een keuze of bestel alle drie de boeken. Deze waardebon moet u met uw bestelling (zie verder bestelformulier) meezenden. U kunt hem ook voor aankoop gebruiken bij iedere erkende boekhandel.

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Thrillers & Detectives

die deftige VVD'ers bij voorbeeld, die je in een eerste-klas-treincoupé verstopt achter een boekje tegenkomt.' 'Als ik de fondslíjst doorkijk, dan vind ik het heel respectabel wat we allemaal in Crime-de-la-Crime hebben. En we houden alle titels aan, ook al lopen ze niet zoals we zouden willen. **Dashiell Hammett** bij voorbeeld, die stagneert, en dat vind ik erg jammer. Hammett heeft tenslotte als eerste een literaire legitimiteit aan het genre weten te geven en hij weet heel sterk te schrijven over de weke, gemene onderbuik van de maatschappij. Hij is naar mijn gevoel als misdaadauteur niet de mindere van *Chandler* en als schrijver zonder meer niet minder boeiend dan *Hemingway*. Voorlopig gaan we gewoon door met Crime-de-la-Crime zoals we dat in de afgelopen jaren hebben gedaan. We nemen de boeken van **William Kienzle** op over een speurende priester en de thrillers van **Coburn** en **Kavanagh**. Ik hoop dat we ook snel met een nieuwe **Crumley** kunnen komen en het tweede boek van **Greenleaf**. Als nieuwigheid komen we volgend jaar ook met Nederlandse crime, met twee boeken, maar ik wil nog niet zeggen van wie, ook niet of het om gevestigde auteurs gaat of om debutanten. Ik geloof dat de tijd er nu rijp voor is. Toen enkele jaren geleden *Janwillem van de Wetering* met zijn eerste manuscript bij ons kwam, waren we nog niet zo ver. Met *Koos van Zomeren* is dat net zo gegaan. Die zitten nu allebei bij Bruna, met dien verstande dat het eerste misdaad-manuscript van Koos óók door Bruna werd geweigerd. Hij koos later voor Bruna omdat dit fonds nu eenmaal het ruimste algemene veld aan misdaad-literatuur brengt, óók en juist in pocketvorm. Bruna was toen trouwens juist energiek bezig meer oorspronkelijk-Nederlands te brengen, tenslotte een eerbiedwaardige traditie van een uitgeverij die ooit *Ivans* bracht. *Van Zomeren* en *van de Wetering* hebben we dus gemist, maar ik wil ook besluiten met een andere kant van de medaille: wij hebben in Nederland **Trevenian** geïntroduceerd. Na de successen met *The Eiger sanction* en *The Loo sanction* begon *Elsevier* ineens ook lont te ruiken en, op ongehoord financieel niveau mee te doen in het bieden op het derde boek van de auteur: *The main*. Ze kregen het tenslotte en met de derde 'sanction-thriller' *Shibumi* konden ze toen ineens op de voorste rij gaan zitten. Maar als je de ontwikkeling van Crime-de-la-Crime in de afgelopen tien jaar bekijkt, dan kom je toch in alle objectiviteit tot conclusies die ik graag aan de gespecialiseerde lezers van het genre overlaat.'

New

Keyhole Crime Paperbacks

Murder! Mystery!
Detection!
Danger! Suspense! Action!

Titles already published:

Peter Alding
Ransom Town

Charlotte Armstrong
Catch-As-Catch-Can

Charlotte Armstrong
A Little Less Than Kind

Ivon Baker
The Blood On My Sleeve

Lawrence Block
The Burglar in the Closet

Simon Brett
The Dead Side of the Mike

Simon Brett
So Much Blood

W.J. Burley
Wycliffe and the Pea-Green Boat

W.J. Burley
Wycliffe and the Scapegoat

Ursula Curtiss
Letter of Intent

Ursula Curtiss
The Menace Within

Evelyn Harris
Down Among the Dead Men

Bill Knox
Live Bait

Mary McMullen
A Dangerous Funeral

Mary McMullen
Welcome to the Grave

Margaret Millar
Ask for Me Tomorrow

Anne Morice
Killing with Kindness

Hugh Pentecost
Murder As Usual

Hugh Pentecost
Random Killer

Dell Shannon
Streets of Death

Aaron Marc Stein
The Rolling Heads

G.M. Wilson
Death on a Broomstick

Available via your favourite bookseller

Importer/Distributor

van itmar

Amsterdam

THRILLERS & DETECTIVES BESTELFORMULIER

Stuur de onderstaande boeken aan:

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

Als betaling heb ik bijgesloten een girobetaalkaart/een betaalcheque van de banken t.n.v. Thrillers & Detectives postgiro 5013940, Amsterdam

	SCHRIJVER	TITEL	PRIJS
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Totaal bedrag boeken ☐ extra voor verpakking en verzending (v&v) ☐ minus abonneekorting op v&v ☐

De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd.

voor bestellingen tot f 20,—: f 3,—

voor bestellingen tussen f 20,— en 40,—: 2 gulden

Kosten van verpakking & verzending zijn:

voor bestellingen boven f 40,—: f 1,50.

Voor abonnees van Thrillers & Detectives geldt een korting op v&v van f 1,—.

P.S. U kunt zich nog meer v&v besparen door gezamenlijk een bestelling te doen.

THRILLERS & DETECTIVES ABONNEMENT

Maak van Thrillers & Detectives een levenslustig blad. Neem een abonnement of geef er iemand een cadeau. Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, mei, september en november.

Zend tot nader order Thrillers & Detectives aan:

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Bijgesloten is als betaling een girobetaalkaart/betalcheque van de banken voor een jaarabonnement van f 5,50 t.n.v. Thrillers & Detectives, postgiro 5013940, Amsterdam.

P.S. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en heeft betrekking op de vijf opeenvolgende nummers.

CORRESPONDENTIE

Uw reactie over de opzet en inhoud van Thrillers & Detectives kunt u altijd aan ons kwijt. Hieronder is daar zelfs ruimte voor gereserveerd. U kunt die ruimte ook gebruiken voor de namen en adressen van de mensen die u blij wilt maken met een gratis proefnummer.

Correspondentieadres:

Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maestraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam.